

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป.ลาว) เห็นความสำคัญของการศึกษา ต่อการพัฒนาประเทศว่า การพัฒนาในทุกภาคส่วน ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งสิ้น ดังที่ แผนยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 2000–2020 ของกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่า ศตวรรษ ที่ 21 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร การปฏิวัติ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีความก้าวหน้า ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของสังคมมนุษย์ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมจะเน้นทางด้านสติปัญญาของคนเป็นสำคัญ ส่วนทางด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้นจะลดบทบาทลง บรรดาประเทศในประชาคมโลกจึงมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยถือเอาการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคนให้มีความรู้ สามารถใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาประเทศ

นโยบายการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนดให้ การศึกษามีหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทุกด้าน เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น เพื่อให้ นโยบายการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประสบผลสำเร็จ จึงได้มีการกำหนดนโยบายการศึกษาไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ โดยให้ การศึกษาชั้นประถมแบบบังคับสำหรับเยาวชน โดยใช้งบประมาณของรัฐเป็นหลัก เพื่อขจัดความไม่รู้หนังสือของประชาชน ส่งเสริม และขยายการศึกษาภาคเอกชน รวมทั้งสายสามัญ และสาย อาชีวศึกษา ปรับปรุงโรงเรียนสามัญศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถของประเทศ จัดให้มีการสอบในทุก ๆ ชั้นเรียน จัดการศึกษาเพื่อสร้างบุคลากรให้ทุก ๆ ภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และ ภาคเอกชน ในปัจจุบัน และในอนาคตการศึกษาต้องเอาใจใส่ปรับปรุงด้านคุณภาพให้ค่อย ๆ ขยับ เข้าใกล้มาตรฐานสากล ขยายโรงเรียนไปถึงเขตชนกลุ่มน้อย เขตชนบทห่างไกล ก่อตั้งโรงเรียน สำหรับเด็กชนกลุ่มน้อยในเขตที่มีความจำเป็น ปรับปรุงโรงเรียนสงฆ์ โดยให้ศึกษาด้านหลักธรรม และภาษาวรรณคดีลาว (กระทรวงศึกษาธิการ, แผนยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี ตั้งแต่ 2001–2020)

สภาพการจัดการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย โรงเรียนเล็กถึงเด็ก ระยะเวลาการศึกษา 2 ปี โรงเรียนอนุบาล ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี ประถมศึกษา ระยะเวลาการศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้นระยะเวลาการศึกษา 3 ปี มัธยมศึกษา ตอนปลาย ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี อาชีวศึกษา 1-3 ปี และมหาวิทยาลัย 5-7 ปี นอกจากนี้ยังมี

การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคล ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนในระบบโรงเรียน จุดประสงค์เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนในเกณฑ์อายุตั้งแต่ 15 ถึง 45 ปี ได้รับการศึกษา การศึกษานอกระบบใช้หลักสูตรพิเศษที่ใช้เวลาสั้นกว่าหลักสูตรของโรงเรียน มีการผสมผสาน การเรียน และการฝึกวิชาชีพ โดยใช้ศูนย์การศึกษานอกระบบ โรงเรียน ศูนย์การศึกษาทางไกล ศูนย์วิชาชีพ ศูนย์ศึกษาชุมชน และศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพที่มีอยู่ในราว 180 แห่งทั่วประเทศ การจัด ส่วนกลางลงถึงระดับท้องถิ่น ได้มีการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งยกระดับการบริหาร และปรับปรุงการศึกษาให้มีระเบียบแบบแผนดียิ่งขึ้น ได้มุ่งพัฒนาครู พัฒนาหลักสูตร แบบเรียน สื่อ การเรียนการสอน และวิธีการเรียนการสอน พัฒนาพื้นฐานโครงสร้าง ทำให้การศึกษาในทุกระดับชั้น ทุกสายมีการขยายตัวทางด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งได้กลายมาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนา การศึกษาในปัจจุบัน และอนาคต (กระทรวง ศึกษาธิการ, แผนยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี ตั้งแต่ 2001–2020)

มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2538 เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ ให้แก่สังคมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จะออกไปรับ ใช้ชาติและสังคมในภาคส่วนต่าง ๆ ทั่วประเทศ นอกจากนั้นยังทำหน้าที่ทดลองและวิจัยการจัดการ การเรียนการสอน และหลักสูตรที่เหมาะสม ผลิตสื่อการสอน ตำราและเอกสารการศึกษาต่าง ๆ อัน จะส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและการศึกษาได้ผลดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคม โดยการโอนเอาสถาบันการศึกษา 10 แห่ง จากกระทรวงต่าง ๆ รวมเป็น 8 คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ (Faculty of Education) คณะภาษาวรรณคดีและมนุษยศาสตร์ (Faculty of Social Science and Humanities) คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Faculty of Natural Sciences) คณะเศรษฐศาสตร์และการคุ้มครอง (Faculty of Economics and Management) คณะวิทยาศาสตร์ การแพทย์ (Faculty of Medical Science) คณะเกษตรศาสตร์และป่าไม้ (Faculty of Agriculture and Forestry) คณะวิศวกรรม ศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ (Faculty of Engineering and Architecture) คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ (Faculty of Law and Administration) ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวได้เพิ่มอีกหลายคณะ คือ คณะภาษาวรรณคดีและมนุษยศาสตร์ (Faculty of Social Science and Humanities) ได้แยกออกเป็น คณะอักษรศาสตร์ (Faculty of Letters) และ คณะวิทยาศาสตร์สังคม (Faculty of Social Sciences) คณะเกษตรศาสตร์และป่าไม้ (Faculty of Agriculture and Forestry) ได้แยกออกเป็น คณะเกษตรศาสตร์ (Faculty of Agriculture) และ คณะป่าไม้ (Faculty of Forestry) คณะวิศวกรรม ศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ (Faculty of Engineering and Architecture) ได้แยกออกเป็นคณะวิศวกรรม ศาสตร์ (Faculty of Engineering) และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (Faculty of Architecture) และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

(College of Foundation Sciences) เพิ่มขึ้นรวมเป็น 12 คณะ (บพวรสวมมหาวิทยาลัยแห่งชาติ) จะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวได้พัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาของคณะศึกษาศาสตร์ ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเพิ่มจำนวนของนักศึกษา การทำให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางการศึกษาแตกต่างกันได้เรียนรู้ การผลิตสื่อการสอน และอื่น ๆ

นับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1994 เป็นต้นมา (ศูนย์พัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว, การวิจัยการศึกษา เรื่อง การสร้างครูและการบรรจุครู, ปี 2004) ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้นำเอาวิธีการสอนแบบใหม่ โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้คอยแนะนำให้คำปรึกษา ส่วนนักเรียนเป็นคนทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยการใช้วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ ที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ปัญหาที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ การขยายการศึกษาไปสู่เขตชนบทห่างไกล ยังเป็นไปอย่างล่าช้า และยังมีความแตกต่างกันระหว่างตัวเมืองและชนบทห่างไกล อัตราเข้าเรียนยังต่ำ การขาดความรู้หนังสือยังทำได้ไม่ดี คุณภาพของการศึกษายังต่ำ ขาดแคลนแรงงาน เพื่อป้อนตลาดแรงงาน ขาดครู ขาดวิธีการใหม่ ๆ ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, แผนยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี ตั้งแต่ 2001-2020)

แนวคิดในการแก้ปัญหา บทบาทของเทคโนโลยีการศึกษา ที่จะเข้าไปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เช่น การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการจัดการความรู้หนังสือ สร้างครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะในการศึกษา นับตั้งแต่ระดับ อนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีทางการศึกษามีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาโดยทั่วไป การพัฒนาการเรียนการสอนต้องทำอย่างเป็นระบบและรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน จริยศึกษา ปัญญาศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และแรงงานศึกษา เอาใจใส่พัฒนาการศึกษาแก่นักเรียน ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะ ด้านการศึกษาขั้นประถมศึกษาแบบบังคับ ขกระดับการศึกษา ให้กับประชาชนให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพขั้นพื้นฐาน ทำให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขยายการศึกษาไปสู่เขตชนบท ห่างไกล สร้างโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้หญิง ชาวเขา และคนพิการ ได้รับการศึกษาเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, แผนยุทธศาสตร์การศึกษา 20 ปี ตั้งแต่ 2001-2020) แต่การที่จะพัฒนาการศึกษาให้ได้รับผลสำเร็จสูงนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ก็คือ เทคโนโลยีทางการศึกษา

เพื่อตอบสนองการพัฒนาการศึกษา ขาดแคลนนักวิชาการทางด้านสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพทางการศึกษา เหมาะสำหรับการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลางและการศึกษาด้วยตนเอง พัฒนาวิธีการเรียนการสอน การจัดระบบการศึกษาให้สอดคล้อง และเหมาะสม กับยุคข้อมูลข่าวสารทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตไร้พรมแดน มหาวิทยาลัยแห่งชาติ จึงสมควรที่จะพัฒนาการศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา แต่จนถึงปัจจุบันนี้ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวยังไม่มีหลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้น จึง จำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาขึ้น ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว

หลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว ยังขาดแคลนข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหาข้อมูลและ คำตอบที่จะนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์ในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้ได้มาตรฐาน มีศักยภาพ และประสิทธิภาพเท่าเทียมอารยประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
2. เพื่อประเมินหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้หลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวที่เหมาะสม
2. ทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษาของ คณาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ครูมัธยมศึกษาลาว และนักการศึกษาลาวที่เกี่ยวข้อง อันจะ นำไปสู่การตอบสนองความต้องการของนิสิต และคณาจารย์ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ทำให้ได้ข้อมูลอ้างอิงในการทำวิจัย เพื่อพัฒนา และปรับปรุงสถานภาพด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว โดยได้ข้อมูลจากการสำรวจ

ความคิดเห็นของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ครูมัธยมศึกษาลาว และนักการศึกษาจาก
กระทรวงศึกษาธิการลาว

2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 2.1 นักการศึกษา ในกระทรวงศึกษาธิการและในมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
จำนวน 1,376 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน
- 2.2 ครูสอนมัธยมศึกษาในปีการศึกษา ค.ศ. 2004-2005 จำนวน 14,597 คน ได้กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 389 คน
- 2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาและหลักสูตร จำนวน
1,401 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านเอกสารหลักสูตร ในด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ
2. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม
3. เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การนำความรู้ แนวคิด กระบวนการและผลผลิต
ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ
4. หลักสูตรเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียน
หรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ แนวคิด กระบวนการและผลผลิตทาง
วิทยาศาสตร์มาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ
5. ความคิดเห็น หมายถึง ระดับค่าคะแนน ที่ คณาจารย์ ครู นักการศึกษาตอบแบบ
สัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
6. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
7. คณาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่อยู่มหาวิทยาลัยแห่งชาติ
8. ครู หมายถึง ครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาลาว
9. นักการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารระดับสูงที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา